

Hudmottagningen

Högsbo närsjukhus 240318

Atopisk eksem

Bakgrund

Atopiskt eksem/böjveckseksem ses hos 15-20% av barn och förekommer även i vuxen ålder. I begreppet atopi ligger en benägenhet att på ärftlig grund utveckla ett eller flera av tre närbesläktade sjukdomstillstånd – eksem, allergisk snuva (hösnuva) och astma. Samtidig päjsdjurs- och pollenallergi kan förekomma.

Orsaker

Den viktigaste orsaken är av ärftliga skäl en känslig, torr, klåd- och eksembenägen hud. Utöver detta finns en rad orsaksfaktorer som av och till kan försämra eller framkalla nya eksem-förändringar. Dit hör klimatfaktorer, stark värme eller kyla, kroppsansträngning med svettning, varm tät klädsel, ylleplagg, uttorkning av för mycket bad och dusch, psykiska faktorer och stress, infektioner m.m. Ofta samverkar olika faktorer till försämring av eksemet.

Symtom

Huvudsymtomen är klåda och hudutslag. Eksemet har olika karaktär beroende på ålder. Tidigt, upp till 2 års ålder, är det oftast mer diffust utbrett för att senare (2-12 års ålder) bli mer lokaliserat till s.k. böjveckan, arm- och knäveck, runt ögon, baksidan av lår och sätesregionen. Vuxna får ofta handeksem, men kan även ha långdragna eksem i ansiktet, på hals, rygg och bröstet.

Sjukdomsförlopp

Den ärftliga tendensen att få eksem kan inte behandlas bort. Däremot kan olika slags behandlingar få den under kontroll. Eksemet har ofta ett varierande förlopp utan att man kan påvisa några orsaker till detta. Det är ofta bättre sommartid, pga. Klimatfaktorer, luftigare klädsel, sol, vila m.m. Prognosen är god på sikt. Man räknar med att 80-90% blir bra i sitt eksem under uppväxten, men i mer envisa fall kan det fortsätta upp till vuxen ålder. På grund av ökad eksemrisk bör man i sitt framtida yrkesval alltid tänka på att undvika yrken som innebär särskilda påfrestningar på händer, framför allt vått och smutsigt arbete.

Diagnos/utredning

Testningar är sällan av värde. Atopiskt eksem är framför allt en klinisk diagnos, dvs. eksemet utseende karaktär och förlopp är mer avgörande än olika slags provtagningar. Tester används däremot vid utredning av slemhinneallergi som astma och hörsnuva.

Förebyggande behandling

Regelbunden användning av mjukgörande medel är viktigt. Undvik att duscha/bada för ofta. Att klia sig kan kännas skönt tillfälligt men kan "reta upp" huden, så att klådan förvärras. Det är viktigt att på alla sätt bryta denna klådcirkel.

Behandling

Inflammationen i huden dämpas med kortisonkrämer. Styrka och sammansättning på kortisonpreparatet väljs utifrån eksemet svårighetsgrad och lokalisering. Ibland används klådstillande tabletter. Om eksemet är infekterat kan antibiotikabehandling behövas. Vuxna med svårare eksem kan ges medicinsk ljusbehandling.

Och behandlingen fortsätter...

Huden måste även fortsättningsvis smörjas med mjukgörande medel. En kortisonbehandling bör inte avbrytas tvärt när huden ser frisk ut, utan i stället trappas ut gradvis. Fortsatt behandling med Kortison 1-2 gånger per vecka under längre perioder minskar förekomsten av återkommande eksembesvär.